

Міністерство освіти і науки України
НТУ «ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра філософії та педагогіки

Дисципліна «ЦІННІСНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦЯ»

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
МОДУЛЬ 1

*Письмово надайте короткі відповіді на питання самостійної роботи з усіх
зазначених тем, заповніть таблиці*

ТЕМА № 1. Культура в житті людини і суспільства

1. Поясніть походження терміну «культура», назвіть структурні складові культури
2. Переставте ряди правої колонки таблиці у відповідності до лівої:

№	Сфера духовної культури	Види, типи
1	Форми міфу	Живопис, скульптура, графіка
2	Форми духовної культури	Музика, література
3	Види просторових мистецтв	Тотемізм, фетишизм, анімізм
4	Види часових мистецтв	Міф, релігія, наука, мистецтво

3. Оберіть початок культурогенезу
 - а. близько 6 тис. років до н.е., у добу неоліту
 - б. близько 12 тис. років до н.е., в добу мезоліту
 - в. близько 40 тис. років тому назад, в добу палеоліту
4. Оберіть характеристику „неолітичної культурної революції”
 - а. індустріальна
 - б. аграрна
 - в. архаїчна
5. Визначте критерії переходу культури в стадію цивілізації
 - а. поява мови й міфів
 - б. поява міст, монументальної архітектури, писемності
 - в. з'ява «гомо сапієнс»

6. Знайдіть відповідність правої та лівої колонки:

№	Епоха	Культурне явище
1	Палеоліт	Скіфська Товста могила
2	Енеоліт (мідно-кам'яний вік)	Мізинська стоянка

3	Доба заліза	Трипільська культура
---	-------------	----------------------

7. Заповніть таблицю культурних відмінностей між Сходом і Заходом:

№	Характерні особливості	Схід	Захід
1	У філософії		
2	В релігії		
3	В суспільному житті		
4	У мистецтві		
5	У поведінці		

ТЕМА № 2. Основні етапи розвитку світової культури

1. Розташуйте в хронологічному порядку етапи розвитку світової культури: культура Середньовіччя; культура модернізму та постмодернізму, первісна культура, культура індустріальної доби, антична культура, культура доби бароко і Просвітництва, культура Відродження, культура давніх цивілізацій
2. Поясніть терміни «гуманізм» та «антропоцентризм», який етап культури вони характеризують
3. Зазначте основні етапи розвитку античної культури (давньогрецької та давньоримської), наведіть приклади.
4. Заповніть таблицю імен основних богів античної доби за наступною схемою (7-8 імен):

№	Ім'я бога в Давній Греції	Ім'я бога в Давньому Римі	Сфера його покровительства
1	Зевс	Юпітер	Бог неба
2			

5. Заповніть таблицю основних праукраїнських (язичницьких) богів дохристиянської доби за наступною схемою (7-8 імен):

№	Ім'я бога	Сфера його покровительства
1		
2		

6. Впишіть у праву колонку сферу мистецтва для зазначених осіб:

№	Імена митців	Сфера мистецтва
1	Софокл, Еврипід	
2	Данте, Петрарка, Боккаччо	
3	Леонардо да Вінчі, Рафаель, Тиціан	
4	Рабле, Шекспір, Сервантес	
5	Вольтер, Дідро, Ж.-Ж. Руссо	
6	Моцарт, Бетховен	

7. Знайдіть відповідність стилю, часу та характерних рис (поміняйте рядки 2-ої та 3-ої колонок):

№	Стилі, напрямки	Час (століття)	Головні риси
1	стиль італійського Відродження	XX ст.	руйнація реальних образів
2	бароко	XIX ст.	релігійний фанатизм, трансцендентність образів
3	готика	XVII-XVIII ст.	химерність, вибагливість
4	реалізм	XV-XVI ст.	гуманізм, антропоцентризм
5	абстракціонізм	XII-XIII ст.	відображення реального світу

8. Заповніть таблицю:

№	Мистецький твір	Ім'я автора, представник якої країни	Час створення
1	Перша європейська опера		
2	Розписи «Сікстинської капели»		
3	Колядка «Щедрик»		
4	Кінофільм «Земля»		
5	Архітектурний ансамбль Центру Sky SOHO в Шанхаї		

ТЕМА № 3. Українська культура у світовому контексті

1. Знайдіть відповідність – переставте ряди правої колонки у відповідності до лівої:

№	Культурна постать	Ім'я
1	Першовідкривач трипільської культури	Леслі Вайт
2	Засновник науки культурології	Борис Мозолевський
3	Археолог, що знайшов скіфську пектораль	Анатолій Кифішин
4	Шумеролог, що розшифрував письмена Кам'яної Могили	Вікентій Хвойка

2. Що ви знаєте про «Велесову книгу», як її оцінюють різні дослідники?

3. Знайдіть відповідність (1-2 колонки), додайте час події (3 колонка):

№	1.Подія	2.Правитель	3.Дата (або століття)
1	Запровадження християнства в Русі-Україні	Імператор Юстиніан	
2	Прийняття християнства у Візантії	Князь Ярослав Мудрий	
3	Зведення Софійського собору в Києві	Імператори Константин, Феодосій	
4	Зведення Софійського собору в Константинополі	Князь Володимир Великий	

4. Позначте досягнення українських гуманістів та просвітників:

№	Постать	Місце діяльності	Досягнення, твори

1	Юрій Дрогобич-Котермак		
2	Павло Русин		
3	Станіслав Оріховський		
4	Мелетій Смотрицький		
5	Петро Могила		
6	Іван Федорів		

5. Знайдіть помилкову пару відповідностей:

- а. львівська друкарня - друкар Степан Дропон
- б. львівська друкарня - друкар Іван Федорів
- в. краківська друкарня - друкар Швайпольт Фіоль
- г. московська друкарня - друкар Франциск Скорина

6. Назвіть по 3-5 імен видатних діячів українського (козацького) бароко (архітекторів, письменників, композиторів, граверів)

№	Архітектори	Письменники, філософи	Композитори	Гравери
1				
2				

7. Впишіть інформацію стосовно зазначених фактів української культури за схемою:

№	Факт	Ім'я
1	Засновник першого професійного театру в Україні, місто	
2	Автор і назва картини, за яку було викуплено Т.Г. Шевченка з кріпацтва	
3	Автор першої національної опери в Україні	
4	Автор картини «Запорожці пишуть листа турецькому султану»	
5	Автори тексту і музики українського гімну	
6	Архітектор і скульптор Собору Св. Юра у Львові	
7	Український конструктор, винахідник гелікоптера	
8	Український історик, автор «Історії запорозького козацтва»	

8. Заповніть таблицю: імена видатних українців та споруди, зображені на нових українських грошах (від 1 до 1000 гривень):

№	Купюра	Постать	Пам'ятка архітектури

ТЕМА № 4. Основні тенденції розвитку сучасної європейської та української культури

1. Поясніть різницю між масовою та елітарною культурою
2. Назвіть імена культурологів, авторів теорії «локальних цивілізацій»
3. Модернізм у мистецтві ґрунтується на тому, що:
 - А. існує розрив між сутністю і видимістю процесів і явищ; наші органи відчуття не відображують справжню сутність буття;
 - Б. світом повинні керувати сильні особистості – боголюди, усі інші – маса, не більше, ніж стадо;
 - В. сучасне мистецтво – повторення вже існуючого, цитатність, аранжування класичних зразків.
4. Постмодернізм у мистецтві ґрунтується на тому, що:
 - А. існує розрив між сутністю і видимістю процесів і явищ; наші органи відчуття не відображують справжню сутність буття;
 - Б. світом повинні керувати сильні особистості – боголюди, усі інші – маса, не більше, ніж стадо;
 - В. сучасне мистецтво – повторення вже існуючого, цитатність, аранжування класичних зразків.
5. Назвіть імена українських діячів політики і культури 20 ст. – повстанців, шістдесятників, дисидентів, борців з радянським режимом
6. Впишіть у таблицю 5-7 основних мистецьких напрямків модернізму та їх представників (у т. ч. українців):

№	Мистецький напрямок модернізму	Митці (художники, письменники, композитори)	Країна походження

7. Назвіть 4-5 (у кожній колонці) найвідоміших митців незалежної України

№	Письменники	Художники	Режисери, актори	Науковці, космонавти	Композитори, музиканти

8. Вкажіть, які статті (або їх частини) Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» набувають чинності через 6 місяців, 2 роки, 3 роки і понад 10 років?

**Додаткові теми для написання індивідуальної роботи (реферату, доповіді)
за вибором студента**

1. Пам'ятки античної культури на території України.
2. Відображення середньовічного світогляду в системі готичного храму.
3. Гуманізм – ціннісна основа культури Відродження.
4. Видатні художники доби Відродження – «титани» культури.
5. Ідеї гуманізму та Реформації в культурі Північного Відродження (Еразм Роттердамський, Томас Мор та ін.)
6. Видатні письменники доби Відродження – творці національних літератур (Данте, Петрарка, Шекспір, Рабле).
7. Особливості мистецтва стилю бароко та рококо (XVII- XVIII ст.).
8. Романтизм як філософсько-мистецька течія в європейській культурі XIX ст.
9. Нові соціальні ідеї XIX ст. та їх втілення в реалістичному мистецтві.
10. Основні напрямки модернізму в західному мистецтві XX ст.
11. Шляхи розвитку світового кінематографу.
12. Поняття масової та елітарної культури.
13. Нові мультимедійні (зокрема комп'ютерні) форми сучасного мистецтва.
14. «Кам'яна могила» – пам'ятка прадавньої культури України.
15. Трипільська культура, її значення в розвитку української та світової культури.
16. Софійські собори в Константинополі та Києві – відстань у 500 років.
17. Українські першодрукарі. Роль І.Федорова в становленні українського друкарства.
18. Українське бароко (2 пол. XVII- XVIII ст.) – золота доба українського мистецтва.
19. Українська барокова архітектура. Меценат Іван Мазепа.
20. Вершина української барокової музики – творчість М. Березовського, Д. Бортнянського, А.Веделя.
21. Національно-культурне відродження в Україні XIX ст. і постать Тараса Шевченка, поета і художника.
22. Культура України в умовах утисків російського царату.
23. Визначні українські художники – члени «Товариства пересувних виставок»: І.Рєпін, М. Пимоненко, С. Васильківський та ін.
24. Микола Лисенко – видатний композитор України XIX ст.
25. Український театр корифеїв, постать Марка Кропивницького.
26. Мистецькі стилі кінця XIX - початку XX ст.: імпресіонізм, символізм, модерн.
27. Видатні діячі культури української діаспори (постаті В. Винниченка, І. Багряного, О. Олеся, О. Архипенка та ін.).
28. Сучасне українське мистецтво на міжнародній арені.